

3-9-1966

... Ἀπὸ τὴν Ποντιακὴ λαογραφία ...

... Σ Η Μ Α ...

0.- Ὁραϊόκαστρο.-Τὸ χωριό, ὅπου οἱ ποντιακὲς παραδόσεις συνεχίζονται μ.έ. ἰδιαίτερη λαμπρότητα.-Τὴν ἐκπομπὴ αὐτὴ γράφει καὶ ἐπιμελεῖται ὁ Στάθης Εὐσταθιάδης. Στὴ λύρα ὁ Γεώργιος Κουσίδης καὶ ὁ Γεωργιούλης Κουγιουμτζίδης.-

... τὸ σῆμα σβῆνει ...

0.- Τὸ Ὁραϊόκαστρο εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ ζακουσμένα θέρετρα τῆς χώρας μας. Ὁ παραθερισμὸς στὸ Ὁραϊόκαστρο εἶναι πάρα πολὺ εὐχάριστος, γι' αὐτὸ οἱ Θεσσαλονικεῖς ἔχουν ἰδιαίτερη προτίμηση σὲ τοῦτο τὸ θέρετρο, ὅπως καὶ στὸ Πανόραμα.

Ἀλλὰ γιὰ νὰ φτάσῃ τὸ Ὁραϊόκαστρο ἐκεῖ πού ἔφτασε, χρειάστηκε πάρα πολὺς μόχθος τῶν φιλόπονων κατοίκων του. Ὅμως ἡ συμβολὴ ἑνὸς τοπικοῦ παράγοντος εἶχε ἀποφασιστικὴ σημασία γιὰ τὴν πρόοδο καὶ ἐξέλιξη τοῦ Ὁραϊοκάστρου. Ἦταν ἡ ἐνεργητικότητά τοῦ ἐπὶ σειράν ἐτῶν προέδρου τῆς Κοινότητος, τοῦ ἀείμνηστου Δημήτρη Κασσιμίδου. Ἡ ἀγάπη καὶ ὁ μόχθος αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου γιὰ τὸ χωριό του ἀναγνωρίστηκαν ἀπὸ ὅλους. Οἱ Ὁραϊοκαστρίτες θὰ θυμῶνται πάντα μὲ εὐγνωμοσύνη τὸν ἀείμνηστο πρόεδρό τους, πού βοήθησε τόσο στὴν τουριστικὴ ἀνάπτυξη τοῦ τόπου τους.

Ὁ Δημήτρης Κασσιμίδης συνέβαλε καὶ σὲ τοῦτο: Καλλιέργησε μὲ ἐπιμονὴ καὶ ζῆλο τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἰδέα γιὰ τὴν διατήρηση καὶ συνέχιση τῶν ποντιακῶν παραδόσεων στὸ χωριό του. Ἐτσι δόθηκαν τότε στὸ Ὁραϊόκαστρο πολλὲς ~~θεατρικὲς~~ ποντιακὲς ~~θεατρικὲς~~ παραστάσεις, ποντιακὲς καλλιτεχνικὲς βραδυὲς κλπ. Ἡ κίνηση αὐτὴ ἐδημιούργησε μιὰ ἰδιαίτερη ἠθογραφικὴ ἀτμόσφαιρα, πού συνεχίζεται καὶ σήμερα.

Σήμερα στὸ Ὁραϊόκαστρο κατοικοῦν πάνω ἀπὸ 1000 οἰκογένειες, ^{οἱ περισσότεροι γὰρ τὸν κατέκριναν} ἀπὸ τίς ^{καὶ} ὁποῖες οἱ περισσότερες εἶναι ^{καὶ} δημότες. Σχεδὸν ὅλοι εἶναι πόντιοι, πού ^{καὶ} προέρχονται ἀπὸ διάφορες περιοχὲς τοῦ Πόντου καὶ τοῦ Κάρου, οἱ ^{οἱ} ὁποῖοι ἐγκαταστάθηκαν στὸ Ὁραϊόκαστρο τὸ 1920-22.

Ἡ τουριστικὴ κίνηση στὸ Ὁραϊόκαστρο ἀρχισε στὰ 1930. Ὅμως ἡ συστηματικὴ τουριστικὴ ἀνάπτυξη ἔγινε μεταπολεμικὰ.

Τὸ Ὁραϊόκαστρο ἀπέχει ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην περίτ. 13 χιλιομέτρα καὶ συνδέεται μὲ αὐτὴν μὲ τακτικὴ συγκοινωνία λεωφορείων.

Οἱ πόντιοι τοῦ Ὁραϊοκάστρου, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ κάτοικοι φιλόπονοι, προοδευτικοί, πιστοὶ στίς παραδόσεις, καλοὶ

ποι. θεού, ἐνῶ προχωροῦν πρὸς τὰ ἐμπρός, δέν λησμονοῦν ἐν τούτοις τίς παραδόσεις. Οἱ ποντιακοὶ γάμοι ἐδῶ γίνονται σύμφωνα μέ τὰ ποντιακά ἤθη καί ἔθιμα, οἱ διασκεδάσεις τό ἴδιο. Ἡ ποντιακή λύρα δονεῖ συχνά τήν ἀτμόσφαιρα τοῦ Ὁραϊονάστρου καί τὰ παλληκάρια μέ τὰ κορίτσια, πολλές φορές μέ ζίπιες καί ζουποῦνες, χορεύουν κάθε τόσο, μέ τήν εὐκαίρια διαφόρων καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων, τοῦς ὠραίους καί, λεβέντικους ποντιακοὺς χορούς μέ ιδιαίτερη χάρη καί ζωντάνια.

Οἱ ὠραιαστρίτες ἀγαποῦν καί παρακολουθοῦν μέ ιδιαίτερο ἐνδιαφέρον τήν πρόοδο καί ἐξέλιξη τοῦ ποντιακοῦ θεάτρου. Τό ἐρχόμενο Σάββατο θά δοθῇ ἐκεῖ ποντιακή παράσταση μέ τό ἔργο "Ἄς ἔλεπαν τ' ὀμμάτια μ'" τοῦ Στάθη Εὐσταθιάδη. Ἦταν μιά ὠραία πρωτοβουλία τοῦ Παύλου Ἐξαδάκτυλου, μετά ἀπό τήν ἐκφρασθεῖσα ἐπιθυμία τῶν κατοίκων νά μεταβῇ ἐκεῖ ὁ ποντιακός θίασος Θεσσαλονίκης, γιά νά δώσῃ ποντιακό θέατρο.

Ἄς σημειωθῇ, ὅτι ὁ κορυφαῖος πόντιος χορευτής, ἀγαπητός Νίκος Καλούσης, πού ἄφησε ιδιαίτερη ἐντύπωση ἰδίως μέ τόν πυρρίχιο χορό-σέρα, δημιούργησε στό Ὁραϊονάστρο μιά ὠραία παράδοση ἀναφορικά μέ τοὺς ποντιακοὺς χορούς. Ἀπό τόν χορευτή αὐτό διδάχτηκαν τόν πυρρίχιο ὁ Μακεδών μέ τήν συντροφιά του, πού συνέχισαν τήν παράδοση Καλούσης. Σήμερα τήν ἴδια παράδοση συνεχίζουν νεαρά παιδιά, ἀπό 16 ἕως 22 ἐτῶν, πού κάνουν ιδιαίτερη ἐντύπωση μέ τίς ἐμφανίσεις τους.

Οἱ ὠραιαστρίτες εἶναι ἀξιολογιστές τῶν ὠραίων ποντιακῶν παραδόσεων, εἶναι ἀντάξιοι ἀπόγονοι ἐνδόξων προγόνων. Αὐτή ἡ πίστη αὐτοῦς στά ὠραῖα ἰδανικά, τό πιστεύω τους στίς ἀληθινές ἀξίες τῆς ζωῆς, ἐξυψώνει πολύ τό χωριό τους, κάνει τό Ὁραϊονάστρο λαμπρό Κάστρο, φωτεινό πύργο, ὅπου συγκεντρώνεται φῶς ἀπό τό παρελθόν, ἀπό ὅπου φεγγόβολεῖ, λάμψη στό μέλλον.

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Ο.- Συνεχίζουμε τό πρόγραμμά μας μέ σκοπούς καί τραγούδια ἀπό διάφορες περιοχές τοῦ Πόντου (5 σκοποί).

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

Τό τακτικό μας πεντάλεπτο τῶν ἀφιερώσεων. Ἀφιερώνουν τόν σκοπό οἱ Γρηγόρης Σπορίδης ἀπό τό Βερολίνο σέ ὅλους τοὺς δικούς του στήν Ἑλλάδα Νέτσα Σεχλίδου στόν ξάδελφό της Αἰμίλιο Λαβασίδη στήν Κολχική Φλωρίνης, Λάμπης Σταλινίδης στοὺς φίλους του Λάμπη Καλπακίδη, Λάμπη Παπαδόπουλο καί Στάθη Θεοφύλακτο στό Πρωτοχώρι Κοζάνης (ἄλλα 5 ὀνόματα).

. ΛΥΡ - ΤΡΑΓ

0.-

Ἀγαπητοὶ ἀκροαταί, ὁ ποντιακὸς θίασος Θεσσαλονίκης δίνει τὸ ἐρχόμενο Σάββατο βράδυ, 10 Σεπτεμβρίου, στὸ Ὁραϊδίαστρο - Κρυονέρι - ποντιακὸ θέατρο τοῦ Στάθου Εὐσταθιάδου "Ἄς ἔλεπαντ' ὀμμάτια μ'", με πρωτοβουλία τοῦ Παύλου Ἐξαδάκτυλου. Σκηνοθεσία Βάνια Ὑγροπούλου. Καλλιτεχνικὴ διεύθυνση Μιχάλη Κυνηγόπουλου. Ποντιακοί ^{χοροὶ} ὑπὸ τὴν διεύθυνση τοῦ Μιχάλη Καραβελά. Στὴ λύρα ὁ Γεώργιος Κουσίδης. Τὸ ἐρχόμενο Σάββατο στὸ Ὁραϊδίαστρο, στὸ Κρυονέρι, ποντιακὸ θέατρο. Θὰ ἐπακολουθήσῃ ποντιακὴ βραδυὰ. Ἐξ ἄλλου ὁ ποντιακὸς θίασος συνεχίζει ἐντατικὰ τὰς δοκιμὰς τοῦ καινοδύμιου. Ἔργου τοῦ Στάθου Εὐσταθιάδου "Τὸ Κάστρεν κι' οἱ Τραντέλλενοι", οἱ πόντιοι ὑπερήφανοι καὶ ἀγέρωχοι σὲ μιὰ κρίσιμη ὥρα τῆς ιστορίας μας. "Τὸ Κάστρεν κι' οἱ Τραντέλλενοι". Ποντιακὸ ιστορικὸ δράμα.

. Σ Η Μ Α

Στὴ σημερινή μας ἐμπομπή, φίλοι ἀκροαταί, σὰς μιλήσαμε μέ λίγα λόγια γιὰ τὸ Ὁραϊδίαστρο, τὸν ὥραιον ἐξοχικὸ τόπον, ὅπου ἡ ποντιακὴ ἠθογραφικὴ ζωὴ παρουσιάζει ἰδιαίτερη λαμπρότητα. Τὴν ἐμπομπή αὐτὴ γράφει καὶ ἐπιμελεῖται ὁ Στάθης Εὐσταθιάδης. Στὴ λύρα ὁ Γεωργιούλης Κουγιουμτζίδης καὶ ὁ Γεώργιος Κουσίδης, τὸ πρόγραμμα παρουσίασε ὁ Πέτρος Καλπακίδης.

. τὸ σῆμα σβήνει

Ἡ ἀσπρὴ Δημόσιος Καλλιτέχνης συνέθεσε καὶ εἰς τὸν τοιαύτον με ἐπιμονὴ καὶ ζήλον τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἰδέαν γιὰ τὴν διατήρησιν καὶ συνέχισιν τῶν ποντιακῶν παραδόσεων στὸ χωρίον του. Ἐνταῖον ἔδοθησαν τότε στὸ Ὁραϊδίαστρο πολλὰς ἐξαιρετικὰς ποντιακὰς θεατρικὰς παραστάσεις, ποντιακὰς καλλιτεχνικὰς βραδυὰς κλπ. Ἡ κίνησις αὕτη ἐδημοδόγησε μὲ ἰδιαίτερη ἠθογραφικὴ ἀντιφάση, καὶ συνεχίζεται καὶ σήμερον.

Σήμερον στὸ Ὁραϊδίαστρο κατακομὴν πῶς ἀπὸ 1000 οἰκιστὲς, καὶ τίς ὁμοίως οἱ περισσότερες εἰναι ὁμοίως. Ὁμοίως εἰναι πόντιοι, καὶ προέρχονται ἀπὸ διάφορες περιοχὰς τοῦ Πόντου καὶ τοῦ Ἑλίου, οἱ ὅποιοι ἐγκαταστάθηκαν στὸ Ὁραϊδίαστρο τὸ 1920-22.

Ἡ τουριστικὴ κίνησις στὸ Ὁραϊδίαστρο ἄρχισε στὸ 1930. Ὁμοίως ἡ συστηματικὴ τουριστικὴ ἀνάπτυξις ἔγενε μεταπολεμικῶς.

Τὸ Ὁραϊδίαστρο ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην περίτῃ 13 χιλίο- μέτρα καὶ συνδέεται με αὐτὴν με τακτικὴ συγκοινωνία λεωφορείων.

Οἱ πόντιοι τοῦ Ὁραϊδίαστρου, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ κῆτοι φιλόπονοι, προσδοκῶμεν, ἵνα τοὺς παραδόσεις, καλὰ.